

De opinie

Een plaatselijke lijstverbinding kan heel zinvol zijn

Het verbinden van lijsten betekent dat voor de verdeling van restzetels de overblijvende stemmen van de verbonden partijen bij elkaar worden opgeteld. Het doel is dat een van de verbonden partijen eerder zo'n restzetel krijgt dan wanneer ze elk afzonderlijk zouden meedingen naar die restzetels. Het meest bekend is het verschijnsel lijstverbinding van de kleine christelijke partijen. Zij haalden er in het verleden regelmatig een zetel extra mee. Is dit voor de SP een interessante optie? Ja, alhoewel er wel wat probleempjes moeten worden opgelost.

Op de eerste plaats is er de principiële kant. Wil de SP wel 'iets' samen doen met een andere partij? Tien jaar terug zou het antwoord zonder meer 'nee' zijn. Maar 'Heel de mens' laat wel degelijk ruimte voor samenwerking met anderen. We nemen ons daarin zelfs voor om actief partners te zoeken om onze doelen te bereiken.

Het tweede probleem vloeit hier direct uit voort: de

kiezer denkt al gauw *die partijen hebben een lijstverbinding, dus die willen op den duur gaan fuseren*. Dat is natuurlijk niet terecht, maar het opgaan van GPV en RPF in de ChristenUnie wekt wel de indruk dat de lijstverbinding een soort verloving is en het huwelijk onvermijdelijk is. Het zal een kwestie zijn van heel goed uitleggen. Je kunt dan het beste verwijzen naar de jaren zeventig, toen PPR en PSP lijstverbindingen aangingen met de PvdA. Geen hond dacht toen dat die twee partijen met de PvdA zouden gaan fuseren. GroenLinks is daarentegen weer een beroerd voorbeeld.

Het derde punt: met wie kunnen wij een lijstverbinding aangaan? Hiervoor moeten wij ons eerst realiseren wat de gevolgen zijn qua zetelverdeling. De exacte cijfers zijn verschillend voor Tweede Kamer, voor grote en voor kleine gemeenten, maar meestal kapen de verbonden partijen een restzetel weg voor de neus van een van de andere (grote) partijen. Als de bondgenoten ongeveer even groot zijn,

kan het dubbeltje twee kanten opvallen. Bij een grote en een kleine partij heeft het kleintje statistisch de meeste kans op een extra zetel. In een zeldzaam geval kan de grote broer een restzetel mislopen. Conclusie: geen lijstverbinding met een partij die volstrekt andere ideeën heeft, en evenmin met een veel kleinere partij. Mogelijke kandidaten zijn GroenLinks, de Groenen, Leefbaar Nederland en bij gemeenteraadsverkiezingen een plaatselijke partij. Behalve GroenLinks zijn de anderen mogelijk gevaarlijk klein. Daar moet eerst even goed gerekend worden. Ten aanzien van GroenLinks geldt de vraag: gunnen wij liever die partij een restzetel dan bijvoorbeeld VVD, CDA en PvdA? Wat mij betreft wel. Maar eigenlijk komt deze vraag pas aan de orde nadat we eerst hebben besloten wat onze houding tegenover GroenLinks wordt. Vallen we bijvoorbeeld vooral de neo-liberalen aan en laten we GroenLinks haar gang gaan? Of vallen we hen ook scherp aan, omdat ze te veel tegen de macht aanschurken?

Een lijstverbinding is naast een technische vooral een politieke zaak die een zorgvuldige afweging verdient. Volgens Ger Thonen uit Den Bosch moeten de afdelingen die afweging maken voor hun eigen gemeente, en kan de uitkomst zijn dat we in sommige plaatsen onze lijst verbinden met die van een andere partij. Reacties op deze opinie? Formuleer je visie zo kernachtig mogelijk, en stuur hem naar Redactie Spanning, Vijverhofstraat 65 3032 SC Rotterdam, of mail hem naar spanning@sp.nl.

Plaatselijk moet de afdeling zelf beoordelen of een lijstverbinding opportuun is. Mij lijkt dat je doel en middelen in de gaten moet houden. Over onze doelen kan niet onderhandeld worden, dus daarover moet die andere partij hetzelfde denken. Over de manier waarop wij die doelen willen bereiken, valt wel te praten. Voordat we gaan praten over een lijstverbinding moeten we dus onze eigen prioriteiten goed op een rijtje hebben. In Den Bosch doen we wel eens wat samen met een van de andere oppositiepartijen. Die partij gaat straks de verkiezingen in als Leefbaar Den Bosch en Rosmalen. Als zij hun programma niet ingrijpend wijzigen, zie ik geen enkel bezwaar om op grond van de afgelopen raadsperiode een lijstverbinding aan te gaan. Het risico dat zij een restzetel krijgen wil ik best nemen, omdat dat een van de neo-liberale partijen van een zetel kan beroven. In het gunstigste geval levert het ons een zetel op.

Zolang we het goed uitleggen en erop hameren dat we niet méér willen dan samen met de bondgenoot de grote partijen een zetel afsnoepen, dan zal het wel goed gaan.

Ger Thonen,
's-Hertogenbosch